

RECENZJA
ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Tomasza OLEJNIKA

wykonanej pod kierunkiem

Promotora: **prof. dra hab. inż. dr h.c. Jarosława WOŁEJSZO**

oraz promotora pomocniczego: **dra Zofii MARCINIAK**

Na temat:

**Planowanie w organach i podmiotach administracji
terenowej zarządzania kryzysowego na przykładzie
województwa opolskiego**

1. Wstęp

Głównymi fazami – obszarami zarządzania kryzysowego systemu bezpieczeństwa RP jest proces planowania. Na podstawie przygotowanych odpowiednio planów, wytycznych, procedur czy zasad postępowania, każdy szczebel administracji podejmuje odpowiednie działania. Ze względu na ukształtowanie hierarchiczne systemu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej to właśnie poziom wojewódzki odgrywa najistotniejszą rolę. Wojewoda, jako przedstawiciel Rady Ministrów w województwie odpowiada za całokształt przedsięwzięć z zakresu zarządzania kryzysowego, do których należy całokształt przedsięwzięć z zakresu m. in. przygotowania, reagowania, odbudowy i zapobiegania.

Tematyka prezentowanej dysertacji skupiona jest na obszarze planowania podczas sytuacji kryzysowej, w którym autor skrupulatnie przeprowadził badania teoretyczne i empiryczne.

Tytuł rozprawy jednoznacznie sugeruje charakter i podstawowe nurty poznawcze jej problematyki. Odniesić je można do głównego obszaru, odpowiadającego w swych

zasadniczych nurtach, które mieszczą się w ścisłym obszarze zainteresowania nauk o bezpieczeństwie.

Problematyka wynikająca z tytułu rozprawy wskazuje też, iż Doktorant musiał sprawnie poruszać się w obszarze metodologii oraz innych nurtów. Z jednej strony, bowiem dociekania Autora koncentrują się wokół poszukiwania tożsamości ontologicznej oraz epistemologiczno-metodologicznej procesu planowania w bezpieczeństwie skorelowanym bezpośrednio z narzędziami zarządzania kryzysowego jako nauki, z drugiej zaś dotyczą różnych dziedzin i dyscyplin naukowych oraz ich relacji z bezpieczeństwem w aspekcie jego wielowątkowości. Naturalnie, podjęta problematyka jest niezwykle rozległa poznawczo i wymagała szerokiego spojrzenia na kwestie bezpieczeństwa włącznie z wykorzystaniem dorobku innych nauk społecznych. Dlatego też Doktorant słusznie ograniczył obszar do organów i podmiotów administracji terenowej zarządzania kryzysowego.

Można zatem postawić tezę, że przedmiotowe ujęcie jest interdyscyplinarne. Przedmiotowy aspekt wymagał od Doktoranta szerokiej, wszechstronnej wiedzy z pogranicza różnych dziedzin i dyscyplin nauki, jak również głębokiej penetracji poznawczej, wynikającej z dobrze zaplanowanych badań, szczególnie badań empirycznych. Tak dobrany obszar tematyczny wskazuje, iż Doktorant stanął przed niezwykle trudnym zadaniem w sensie metodologicznym i epistemologicznym. Pierwsze wymagało nie tylko znajomości procedur i metod poznania określonej rzeczywistości społecznej (nauk społecznych), ale także ich twórczego zastosowania. Drugie zaś wskazywało na konieczność właściwej interpretacji określonych koncepcji teoretycznych mających na celu usprawnienie planowania organów i podmiotów zarządzania kryzysowego.

Badany obszar Doktoranta w dotychczasowych rozważaniach był pomijany lub podejmowany jedynie częściowo. Skutkiem przedmiotowych kwestii była niewydolność funkcjonalna struktur zarządzania kryzysowego podczas powodzi w 2024 r. na niektórych obszarach gmin czy powiatów. Dlatego też słusznie Autor, swe badania ukierunkował na planowanie organów i podmiotów zarządzania kryzysowego.

Rozprawa doktorska opracowana przez Pana mgr Tomasza OLEJNIKA, pod kierownictwem naukowym prof. dr hab. inż. dr h.c Jarosława WOŁEJSZO oraz promotora pomocniczego dra Zofii MARCINIĄK jest zadaniem bardzo trudnym, zarazem dotyczącą obecnie problematycznego obszaru. Podjęcie badań w obszarze planowania zarządzania kryzysowego w organach i podmiotach administracji terenowej po powodzi, która miała miejsce w bieżącym roku zasługuje na słowa uznania, jak również wyróżnienie za wyprowadzone wnioski. Jestem pewny, że gdyby przedmiotowa dysertacja powstała znacznie

wcześniej, spowodowałyby sprawniejsze działanie i funkcjonowanie wybranych obszarów zarządzania kryzysowego podczas powstałej klęski żywiołowej. Pomimo napotkanych problemów w bieżącym czasie, jak również determinacja Doktoranta, pod kierunkiem naukowym Pana Profesora WOŁEJSZO, doprowadziła do powstania dzieła naukowego w formie dysertacji. Jednoznacznie mogę stwierdzić, że podjęte badania wraz wyprowadzonymi wnioskami wpłyną na wzrost i poprawę bezpieczeństwa, a przed wszystkim skuteczność działania w obszarze planowania w organach i podmiotach administracji terenowej zarządzania kryzysowego.

Stoję na stanowisku, że opracowana dysertacja, przedstawiająca wyniki podjętych badań naukowych wskazuje również określone rozwiązania systemowe w zarządzaniu kryzysowym. Dlatego też nie przypadkowe jest zainteresowanie Doktoranta przedmiotowymi obszarami badawczymi, który potrafił łączyć ww. kwestie z codziennymi obowiązkami służbowymi w administracji terenowej. Można zatem przyjąć tezę, że podjęta problematyka przed Doktoranta ma pełne uzasadnienie poznawcze, metodologiczne oraz utylitarne.

W kontekście powyższego podjęcie badań nad kwestiami planowania w organach i podmiotach administracji terenowej zarządzania kryzysowego na przykładzie województwa opolskiego należy uznać za przedsięwzięcie przekonujące, niezwykle interesujące poznawczo, co w dobie dzisiejszych zagrożeń ma swoje odzwierciedlenie empiryczne.

Jak stwierdził Doktorant (s. 14) „...*analiza planowania cywilnego oraz współdziałania podczas sytuacji kryzysowych występujących na terenach gmin wiejskich oraz miejsko-wiejskich, ocena podczas usuwania skutków zdarzeń o znacznych rozmiarach i przy użyciu wielu podmiotów zajmujących się bezpieczeństwem wskazała konieczność podjęcia tematu. Zjawiska ekstremalne m.in. huragany, podtopienia, powodzie, gradobicia, zdarzenia chemiczne, katastrofy drogowe powodują konieczność współdziałania podmiotów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa. Propozycją po-prawy działań na wypadek powstania zagrożeń do samodzielnego prowadzenia działań, wykazała braki oraz niewystarczające przedsięwzięcia w zakresie wspólnych działań na rzecz społeczności lokalnej. Dotychczasowe działania prowadzone podczas sytuacji kryzysowych, wskazały konieczność **usprawnienia planowania cywilnego, współdziałania służb i administracji publicznej poprzez prawidłowe planowanie cywilne w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców.**” Wobec powyższego realizowana przez **Autora rozprawa doktorska ma za zadanie przede wszystkim uzupełnić braki występujące w opracowaniach naukowych, jak również dążenie do wzrostu współdziałania poszczególnych obszarów w planowaniu podczas zarządzania***

kryzysowego.

Podsumowując jednoznacznie stwierdzam, że Pan mgr Tomasz OLEJNIK podjął się usprawnienia i rozwiązania niezwykle aktualnego, skomplikowanego, interdyscyplinarnego w swej naturze problemu badawczego. Ze względu na wagę poruszanych obszarów, wymagało to od Doktoranta dużej odwagi intelektualnej oraz odpowiedniego doświadczenia praktycznego, przygotowania metodologicznego, doświadczenia a przede wszystkim dobrej znajomości literatury przedmiotu, do których Autor musiał się odwoływać, jeżeli chciał poszczególne problemy rozpatrzyć dogłębnie. Dlatego uważam, że Doktorant poradził sobie z przedmiotowym obszarem znakomicie.

2. Ocena układu rozprawy doktorskiej

Rozprawa doktorska Pana mgr Tomasza OLEJNIKA to zwarte opracowanie liczące 309 stron. Składa się ze streszczenia w języku polskim i angielskim, wstępu, prawidłowo ułożonego rozdziału metodologicznego, dwóch rozdziałów merytorycznych, rozdziału stanowiącego ukazanie koncepcji badanego obszaru, zakończenia, bibliografii, która została prawidłowo podzielona na opracowania własne (3 pozycje), literaturę (101 pozycji), akty prawne (17 pozycji), inne dokumenty (9 pozycji) oraz źródła internetowe (7 pozycji), spis tabel, spis rysunków oraz dwa załączniki – kwestionariusz ankiety oraz arkusz obserwacji.

Jednoznacznie można stwierdzić, że układ rozprawy jest zwarty i przejrzysty, struktura otwarta, kolejność rozdziałów jest ułożona odpowiednio, w sposób spójny i adekwatny do poszczególnych treści. Wszystkie wyprowadzone tezy są kompletne i stanowią logiczną całość. Doktorant prawidłowo przedstawiał treści oraz poszczególne kwestie badawcze, które nie tylko są ze sobą powiązane, ale również wynikają z wyników uzyskanych badań.

Dysertacja rozpoczyna się *Streszczeniem* w języku polskim i angielskim (s. 5-10), w którym to Autor nakreślił obszary oraz zagadnienia poruszane w jego opracowaniu. Ponadto wskazał części swoich dociekań naukowych dotyczących planowania podczas sytuacji kryzysowej.

W rozdziale pierwszym (s. 14-45), zawarte zostały aspekty metodologiczne badań, a wśród nich przedmiot i zakres badań, cel ich przeprowadzenia, główny problem badawczy i problemy szczegółowe, a także hipotezy robocze oraz zastosowane metody, techniki i narzędzia badawcze. Ponadto Doktorant opisał przebieg i teren prowadzonych badań, ograniczenia, a także przedstawił krytyczną ocenę literatury przedmiotu.

Następnie w rozdziale drugim „*Planowanie jako narzędzie zarządzania kryzysowego w teorii i praktyce*” (s. 46-115) – diagnostycznym (teoretycznym), Doktorant ukazał terenową administrację, jej zadania oraz zarządzanie kryzysowe i roli jej w systemie. Ponadto część ta dysertacji stanowi przedstawienie wyników analizy kluczowych pojęć związanych z otoczeniem problemu badawczego, jak również innych pojęć w kontekście występujących między nimi relacji terminologicznych i zakresu znaczeniowego. Dodatkowo przedstawił analizę przygotowań, przebiegu i wdrażania procedur, planów z zakresu realizacji zadań zarządzania kryzysowego, jak i współdziałania uczestników. Rozdział kończy prawidłowo wyprowadzonymi konkluzjami i wnioskami.

Kolejny rozdział „*Planowanie organów i podmiotów zarządzania kryzysowego*” (116 – 169) to wyniki przeprowadzonej analizy wybranych podmiotów uczestniczących w działaniach mających charakter sytuacji kryzysowych oraz działań podstawowych tych podmiotów, mających na celu ratowanie życia ludzkiego. Badania te na potrzeby dysertacji zostały ograniczone do trzech podmiotów ze względu na zakres realizowanych ich zadań tj. straży pożarnej, policji i Sił Zbrojnych RP. Ponadto została ukazana współpraca ich na poziomie lokalnym wywołana różnego rodzaju zagrożeniami. Rozdział kończy prawidłowo wyprowadzonymi konkluzjami i wnioskami.

Rozdział czwarty „*Usprawnienie w planowaniu organów i podmiotów zarządzania kryzysowego*” (s. 170-277) stanowi przedstawienie wyników badań, jakie autor dysertacji przeprowadził na terenie województwa opolskiego. Doktorant zaproponował usprawnienia, jakie mogą być zastosowane w działaniach pomiędzy organami i podmiotami zarządzania kryzysowego poziomu terytorialnego tak, aby współdziałanie przynosiło jak najlepszy efekt w działaniach. Usprawnienia mogą również doprowadzić do minimalizacji tworzenia dokumentacji planistycznej poziomu jednostki samorządu terytorialnego – gminy. Rozdział kończy prawidłowo wyprowadzonymi konkluzjami i wnioskami.

W Zakończeniu (s.278-281) Doktorant dokonał podsumowania prowadzonych rozważań, wyprowadzając prawidłowo poszczególne wnioski, wraz z wypracowanymi i zbadanymi propozycjami.

Podsumowując układ rozprawy doktorskiej jest prawidłowy i spełnia kryteria stawiane dziełom naukowym.

3. Ocena piśmiennictwa wykorzystanego w trakcie przygotowania rozprawy doktorskiej

Doktorant powołuje się na 137 źródła bibliograficzne, jakie wykorzystał w trakcie opracowania rozprawy doktorskiej. Wykaz źródeł został sporządzony w kolejności alfabetycznej z podziałem na opracowania własne, literaturę, akty prawne, inne dokumenty oraz źródła internetowe. Przedstawione źródła bibliograficzne w zdecydowanej większości zostały opublikowane w ostatnich 25 latach.

Źródła zostały dobrane i wykorzystane prawidłowo, a treści wykorzystane są zgodne z przedmiotem dysertacji. Wykaz bibliografii jest reprezentatywny dla przedmiotu rozprawy. Przywoływane są również inne pozycje o charakterze formalnym lub instrukcyjnym/praktycznym.

4. Ocena części metodologicznej rozprawy doktorskiej

Przedstawiona w rozprawie problematyka badawcza posiada charakter teoretyczno-praktyczny, umiejscowiona jest w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie oraz pokrewnych dyscyplinach.

Należy uznać, że najważniejszą kwestią wpływającą na wartość rozprawy doktorskiej są badania naukowe. Jednoznacznie i z ogromnym uznaniem stwierdzam, że mgr Tomasz OLEJNIK wykazał się w tym obszarze wysokim poziomem wiedzy i umiejętności, wszystkie elementy metodologiczne prawidłowo wyeksponował w pierwszym rozdziale. Ponadto podsumowania i wyprowadzone wnioski z poszczególnych części badawczego procesu w następnych rozdziałach świadczą o wysokiej swobodzie metodologicznej Doktoranta. Dlatego też uważam, że jest to dowodem odpowiedniego podejścia.

W dysertacji można było wielokrotnie stwierdzić, że złożoność planowania w organach i podmiotach administracji terenowej zarządzania kryzysowego wymaga podejmowania badań interdyscyplinarnych. Poznanie poszczególnych zjawisk i zdarzeń, pełna weryfikacja hipotez, a także dobór niezawodnych metod to problemy dużej wagi, często niemożliwe do rozstrzygnięcia bez badania rzeczywistego, realnego środowiska. Podejmowanie badań w takim obszarze już samo w sobie stanowi trudność najwyższej rangi. Dlatego uważam, że Doktorant wywiązał się z przyjętego zadania na bardzo wysokim poziomie, we wszystkich aspektach w tym metodologicznym, teoretycznym oraz empirycznym.

Przyjęty cel badań (s. 17 – *opracowanie usprawnień planowania przez organy administracji terenowej i główne podmioty wykonawcze na potrzeby rozwiązywania występujących sytuacji kryzysowych.*) został podzielony na cel poznawczy i cel praktyczny. Można domniemywać, że wynikało to z wielu lat obserwacji, jak również doświadczenia Doktoranta. Ponadto analiza poszczególnych obszarów w dysertacji, a przede wszystkim metodologicznych aspektów pracy wykazała ambitne cele Doktoranta, co w wyniku powstałych ograniczeń pozwoliło mu przedstawić rozprawę doktorską do recenzji liczącą wraz załącznikami 309 stron.

Główny problem badawczy (s. 18) „*Jakie zmiany wprowadzić do planowania organów administracji terenowej i podmiotów zarządzania kryzysowego, aby poprawić skuteczność ich reagowania w sytuacjach kryzysowych?*” został prawidłowo postawiony wraz z trzema problemami szczegółowymi. Do tak przygotowanego obszaru Doktorant trafnie sformułował, na podstawie obecnego stanu wiedzy oraz prognozowanych zmian hipotezę roboczą oraz trzy hipotezy szczegółowe. Dalsza analiza dysertacji pozwoliła na weryfikację ww. obszaru, co potwierdza, że Autor dobrze operuje podczas prezentacji i analizy wyników badań, przy prawidłowym zastosowaniu metod i technik badawczych.

Wobec powyższego uważam, że przytoczone przez mnie argumenty są wystarczającym dowodem do pozytywnej oceny wartości metodologicznej rozprawy.

5. Ocena zastosowanych metod badawczych

Analiza zastosowanych metod badawczych zarówno teoretycznych i empirycznych wykazała przede wszystkim staranność Doktoranta w odpowiednim ich przygotowaniu. Ponadto zastosowane prawidłowo badania ilościowe oparte na metodzie sondażu diagnostycznego, w którym zastosowano technikę ankiety i obserwacji oraz narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety (załącznik 1) oraz arkusz obserwacji dotyczący pt. „*Współpraca administracji terenowej z podmiotami uczestniczącymi w zarządzaniu kryzysowym*” (załącznik 2), pozwoliło na prawidłową weryfikację hipotez badawczych, a w konsekwencji osiągnięcie i rozwiązanie problemów badawczych.

Ze względu na szeroki teren badana ankietowego tj. starostwa powiatowe, wszystkie gminy z terenu woj. opolskiego, komendy miejskiej i powiatowych PSP z terenu woj. opolskiego, komendy powiatowe i komisariaty policji z województwa, wybrane jednostki Sił Zbrojnych RP oraz ograniczenia z nimi płynące, dobór próby badawczej był właściwy. Można domniemywać również, że jakość ww. badań wynikała również z opracowaniem

na wysokim poziomie kwestionariusza ankiety oraz arkusza obserwacji.

Ważny, przy jednoczesnej korelacji z ww. narzędziami były teoretyczne metody badawcze. Doktorant w rozdziale metodologicznym prawidłowo je zdiagnozował i scharakteryzował, a następnie trafnie powiązał, wykorzystał oraz zastosował w określonym przez siebie obszarze badawczym.

Niezwykle wartościowe poznawczo są wyniki przeprowadzonej analiza w obszarze planowania w organach i podmiotach administracji terenowej zarządzania kryzysowego. Jednoznaczność predykatów pozwoliła na pełną ekspozycję zarówno określoności ilościowej, jak również jakościowej określoności przedmiotów badań.

Stwierdzam, że określony proces badawczy, dobrane w procesie badawczym metody (teoretyczne i empiryczne), narzędzia i techniki, pomimo wielowarstwowości i interdyscyplinarności, są na wysokim poziomie. Może to świadczyć o dojrzałości Doktoranta w badaniu przedmiotowego obszaru, jak również znajomości w ich stosowaniu. Ponadto stwierdzone w wyniku badań uchybienia, niedoskonałości czy sprzeczności, mogą stanowić przyczynę przyszłych rozważań naukowych.

6. Ocena merytorycznej części rozprawy doktorskiej

Podział dysertacji przez Doktoranta oceniam prawidłowo. Widoczne jest jednooczne oddzielenie części metodologicznej od części merytorycznej. Ponadto uwypuklana została część teoretyczna i praktyczną, stanowiącą analizę badania opinii respondentów i propozycji zmian dotyczących planowania w organach i podmiotach administracji terenowej zarządzania kryzysowego na przykładzie województwa opolskiego.

Kwestie metodologiczne zaprezentowano w rozdziale pierwszym, gdzie prawidłowo zdefiniowano i wyprowadzono przedmiot i cel badań, problemy badawcze, hipotezę roboczą i hipotezy szczegółowo, przedmiot, obszar, teren oraz ograniczenia badań, procedurę badawczą, wraz z metodami i narzędziami badawczymi. Dodatkowo przeprowadzono analizę i charakterystykę grupy respondentów. Kolejne dwa rozdziały, tj. drugi i trzeci, stanowią badania teoretyczne z zakresu dwóch obszarów planowania: jako narzędzia zarządzania kryzysowego w teorii i praktyce oraz w ujęciu organów i podmiotów zarządzania kryzysowego. W przedmiotowych rozdziałach zostały zawarte interpretacje uzyskanych badań wraz z autorskimi sugestiami zmian, co w moim przekonaniu odzwierciedla większość podjętych problemów w poprawnym układzie przyczynowym. Ostatni rozdział empiryczny stanowi ukazane wyniki badań praktycznych wraz z przedstawioną koncepcją usprawnień

na potrzeby planowania cywilnego. Analiza powyższego układu rozprawy oceniam, jako trafny i przekonujący poznawczo. Przy takim podejściu podstawową miarą Jego dokonań są przeprowadzone badania i ich analiza oraz wynikające stąd wnioski.

Za prawidłowość stwierdzam również każdorazowe podsuwanie rozdziału w postaci wyprowadzonych konkluzji i wniosków. Wszystkie przedmiotowe tezy wynikały z treści badań oraz danego obszaru. Dlatego też układ pracy oceniam, jako trafny i przekonujący poznawczo. Prezentowane treści merytoryczne świadczą o dobrym teoretycznie przygotowaniu Doktoranta w zakresie dyscypliny nauk o bezpieczeństwie. Doktorant poprawnie stosował pojęcia i definicje używane w tym obszarze, a ponadto wykazał się dobrą znajomością tematu w zakresie praktycznego prowadzenia działań.

Podsumowując uważam, części rozprawy przygotowano prawidłowo, wielce interesująco i konstruktywnie w swej wymowie. Na podkreślenie zasługuje fakt, że każdy rozdział dysertacji zwieńczony jest konstruktywnymi konkluzjami i wnioskami, które zostały odpowiednio wyprowadzone. Dlatego też, przedmiotową część oceniam pozytywnie. Warto w tym miejscu podkreślić, że jest ona dobrze ułożona treściowo i napisana poprawnie, a poszczególne tezy są przekonująco uzasadnione.

7. Ocena części rozprawy doktorskiej dotyczącej omówienia wyników badań

Analiza dysertacji wykazała, że prawidłowo określony i wskazany kierunek badań naukowych, jest w głównej mierze przyczyną prawidłowo wyprowadzonych wniosków. Ponadto korzystnie to wpłynęło też na pisarskie opracowanie i udokumentowanie jej wyników badań, ponieważ Doktorant na końcu poszczególnych rozdziałów prezentował swe wnioski, konkluzje i uwagi. Przedmiotowy zakres można potwierdzić duże zaangażowanie Autora i chęci poprawnego rozwiązania zdefiniowanych problemów badawczych. Rozprawę cechuje duża wzajemna korelacja i wzajemne powiązanie, również z zakresu wyprowadzonych wniosków. Dlatego też stoję na stanowisku, że opracowanie posiada cechy pragmatyzmu naukowego.

Zgodnie z założeniami metodologicznymi podsumowanie pracy, wraz z wyprowadzonymi, końcowymi wnioskami stanowi zakończenie pracy. Prawidłowo określony proces badawczy, ww. częściowe wnioski, konkluzje i uwagi, pozwoliły na potwierdzenie hipotezy głównej oraz rozwiązanie głównego problemu badawczej zawartego w pytaniu „*Jakie zmiany wprowadzić do współdziałania organów administracji*

terenowej i podmiotów zarządzania kryzysowego aby poprawić skuteczność ich reagowania w sytuacjach kryzysowych?” Dlatego też przyjęty w badaniach układ przez Doktoranta tj.: *cel - problem – hipoteza*, co nie budzi uwag i refleksji.

Na podstawie analizy dysertacji można wyprowadzić wniosek, że jest logicznie powiązana, a wyniki badań prawidłowo postawione i wyprowadzone. Treści są odpowiednio uporządkowane, a wnioski końcowe prawidłowo wyeksponowane w zakończeniu całej dysertacji. Ze względu na **wzajemne powiązane w klasycznym łańcuchu przyczynowo skutkowym, uważam, że Doktorant odpowiednio i dokładnie przestudiował literaturę przedmiotu. Uzyskane wyniki badań dały możliwość osiągnięcia ich celu, rozwiązania problemu badawczego oraz weryfikacji hipotezy.**

8. Pozostałe uwagi dotyczące rozprawy doktorskiej

Ze względu na poruszaną tematykę procesu planowania w organach i podmiotach administracji terenowej zarządzania kryzysowego w obszarze m. in. organizacyjnym, funkcjonalnym, technologicznym oraz prawnym, dysertacja bez wątpienia stanowi oryginalne rozwiązanie rozpatrywanego problemu naukowego. Co więcej we wrześniu 2024 r. podczas powodzi na terenie Rzeczypospolitej Polskiej wyprowadzone trafnie wnioski znalazły swoje odzwierciedlenie w empirii. Ponadto weryfikacja pozytywna postawionych hipotez z poszczególnych ww. obszarów, pozwoliła również Doktorantowi ugruntować wiedzę na tematy poruszane w rozprawie doktorskiej zarówno w teorii, jak i w praktyce. Dowodzi to wszystko, że mgr Tomasz OLEJNIK potrafi samodzielnie prowadzić badania naukowe, w tym posługiwania się metodami empirycznymi.

W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że Doktorant nie ustrzegł się drobnych błędów gramatycznych, stylistycznych czy i edycyjnych w swym dziele. Jednak nie rzutują one na całokształt dzieła oraz osiągniętych wyników badań naukowych. Można, więc domniemywać, że popełnione uchybienia mogą być przeoczeniem Autora w końcowej fazie powstawania recenzowanego dzieła.

9. Wniosek końcowy

Reasumując prezentowane dotychczas konstatacje i oceny stwierdzam, że mgr Tomasz OLEJNIK wykonał dysertację doktorską na bardzo wysokim poziomie. Praca została napisana poprawną polszczyzną, zrozumiałą każdemu odbiorcy. Prezentowane treści są wynikiem odpowiednio dobranych i rzetelnych danych uzyskanych w toku precyzyjnie

i dokładnie, przeprowadzonych jakościowych i ilościowych badań naukowych. Ponadto Doktorant przedstawił do oceny dysertację o prawidłowych i wysokich walorach metodologicznych i merytorycznych. Pomimo ograniczeń w prowadzeniu badań, wykazał się ogromną zarówno cierpliwością, jak również dociekliwością i skrupulatnością badawczą. Jest to niezwykle rzadka sytuacja, w której z ogromnym sukcesem osiąga się założony cel badań naukowych. **To wszystko świadczy o bardzo wysokich predyspozycjach oraz dojrzałości naukowej Doktoranta Pana mgr Tomasza OLEJNIKA**

Biorąc pod uwagę całokształt recenzji, powstałe refleksje i spostrzeżenia dotyczące dysertacji doktorskiej Pana mgr Tomasza OLEJNIKA oceniam pozytywnie. Stwierdzam, że spełnia ona warunki ustawowe. W aspekcie powyższego wnioskuję o jej przyjęcie i dopuszczenie do publicznej obrony oraz jej WYRÓŻNIENIE.

Z powodzeniem
